

De sportvelden naast Brede School Stedenwijk in Almere worden ook na schooltijd volop door de buurtbewoners gebruikt.

Brede school, brede buurt

Samenwerking. Daarin schuilt de kracht van een brede school. Een werkelijk brede school heeft niet alleen partners in huis, maar werkt er ook intensief mee samen. En daar wringt in de praktijk nog wel eens de schoen. Wie van de aangesloten partijen voert de regie? Lange tijd ging die rol automatisch naar de school, tegenwoordig wordt ook naar de samenstelling in de wijk gekeken. Op de Almeerse Brede School Stedenwijk, gelegen in een sociaal zwakke wijk, ligt de regie bijvoorbeeld in handen van Welzijnsorganisatie De Schoor.

+ **Actieteam Brede School**
 Een brede school in oprichting kan met vragen of problemen de hulp inroepen van het zogenaamde Actieteam Brede Scholen. Dat is een landelijk team van tien onafhankelijke experts dat knelpunten in de samenwerking tussen partners op brede scholen aanpakt. Voor voorzitter Jean Eigeman is het belang van brede scholen evident. 'Omdat zij in steden de sociale cohesie en het welzijn van kinderen bevorderen. En in een landelijke omgeving geeft een brede school extra cachet aan het sociale leven in een dorp. De brede school maakt activiteiten voor kinderen makkelijker toegankelijk en laat ze een logischer vervolg zijn op wat kinderen al op school doen.' De deskundigen in het actieteam hebben hun sporen verdiend op relevante maatschappelijke terreinen: welzijn, onderwijs, woningbouwcorporaties en openbaar bestuur. Eigeman: 'Schoolbestuurders, welzijnswerkers en welzijnsmanagers hebben een heilig ontzag voor hun eigen rol. Wij helpen

+

hen elkaars taal te verstaan, adviseren bij het opzetten van een goede projectorganisatie en vertellen waar de goede voorbeelden zitten.' In de praktijk blijken er drie problemen terug te keren. Allereerst ontbreekt bij de startende brede school vaak een gedeelde visie. Ook het beheer is een pijnpunt. Hoe regel je praktisch en financieel al die verschillende functies – school, kinderopvang, activiteiten – op één plek? De derde moeilijkheid raakt aan de bestuurlijke betrokkenheid. 'Een wethouder klopte bij ons aan met de vraag: hoe krijg ik nou als bestuurder die samenwerking goed op de rails en hoe betrek ik ouders daarin?' Ook daar heeft Jean Eigeman als oud-wethouder – die zelf ooit meehielp een brede buurtvoorziening te realiseren – een antwoord op. Twee of drie gesprekken volstaan meestal om de bredeschoolplannen vlot te trekken. Het team heeft sinds de oprichting in 2007 veertig tot vijftig brede scholen geholpen.

+

Als een van de eerste steden gaf Almere het fenomeen 'brede school' een vaste plek in het onderwijsaanbod. Dat ging met vallen en opstaan. De eerste vier brede scholen waren een gezamenlijk initiatief van de gemeente en maatschappelijke partners, die werden vertegenwoordigd door Stichting Brede Almeerse Scholen (BAS). Deze extra bestuurslaag bleek de betrokkenheid van de partners in kwestie geen goed te doen – met stagnatie in het ontwikkelingsproces tot gevolg. De stichting werd opgeheven en de verantwoordelijkheid kwam weer bij de brede school zelf te liggen. Afhankelijk van de wijksamenstelling stelt elke brede school in Almere nu een regisseur of een managementteam aan. De gemeente faciliteert en ondersteunt de brede scholen, door subsidie te verstrekken en een stedelijk consultant ter beschikking te stellen.

Van de negen brede scholen in Almere is er één die onder regie staat van welzijnsorganisatie De Schoor: Brede School Stedenwijk. Niet overbodig als je de cijfers erbij haalt. Meer dan de helft van de kinderen in deze wijk groeit op zonder vader, 90 procent van de kinderen op de drie basisscholen heeft een zorgvraag en 60 procent zit op geen enkele club. Nogal wat gezinnen kampen met armoede of verslavingsproblemen. Kortom: een wijk met een grote zorgvraag. Regisseur Els Spraakman is trots op wat ze hier sinds de start, acht jaar geleden, met alle partners voor elkaar heeft gekregen. Brede School Stedenwijk is uitgegroeid tot een herkenbaar fenomeen in haar wijk. 'We leggen veel nadruk

op de zorgactiviteiten voor de kinderen én de gezinnen', legt Spraakman uit. 'We hebben bijvoorbeeld het dagarrangement in het leven geroepen, waarbij kinderen worden opgevangen van 7.00 tot 18.30 uur. Dat werkt goed, al gebeurt het nog wel dat een kind hier voor 7 uur voor een gesloten deur wordt afgezet.'

Verbindingsofficier

Haar collega Will van Schendel (manager Ondernemend Welzijn) vult aan: 'In de samenleving van nu kunnen scholen niet meer volstaan met lesjes afdraaien. Een kind heeft meer nodig dan alleen onderwijs. En hoewel basisscholen vaak automatisch de spil zijn van een brede school en de regisseur leveren, is het logisch dat uitgerekend een welzijnsorganisatie de centrale partij is bij een brede school in een wijk als die van ons. Als een verbindingsofficier kunnen wij het werk van scholen, sportclubs, woningbouwcorporaties en zorginstellingen aan elkaar knopen. Een voorbeeld: als een moeder niet is komen opdagen bij het consultatiebureau horen we dat van de schoolarts in het zorgadviesteam. De moeder krijgt dan direct een brief. En toen de woningbouwcorporatie met een renovatieplan kwam, ontdekten we dat veel ouders niet wisten wat ze konden verwachten. Medewerkers van de Schoor en van de corporatie hebben toen samen 'achter-de-voordeur-gesprekken' gevoerd met de bewoners om hun wensen te inventariseren en uitleg te geven.'

Daarmee ontstaat volgens Spraakman en Van Schendel een optelsom van leefbaarheid, veiligheid en talentontwikkeling. Liever spreken ze dan ook van een brede buurt of brede wijk dan van een brede school. Van Schendel: 'De drie locaties die samen Brede School Stedenwijk vormen zijn het middelpunt van de wijk. Iedereen kent elkaar, de lijnen zijn kort en de drempel is laag. Zo laag, dat ouders de bijdrage voor het schoolreisje zelfs op het activiteitscentrum komen betalen in plaats van op school. En sinds de schoolarts er haar intrek heeft genomen, laten veel minder ouders verstek gaan.'

Voor Annet Tuinstra, stedelijk consultant brede scholen, is het logisch dat de welzijnsorganisatie de regie in Stedenwijk op zich heeft genomen: 'Welzijnswerk deed al veel in de wijk en vormde het sociale cement tussen de sectoren. De brede school paste daarin, het is heel natuurlijk gegroeid.' Dat is lang niet altijd het geval. Tuinstra benadrukt de noodzaak van een heldere en gezamenlijke visie als je een brede school wilt starten. Want ze ziet hardnekkige samenwerkingsproblemen rondom de schakelmomenten. Wie is op welk moment van de dag 'eigenaar' van een gebouw? Een facilitair medewerker als aanspreekpunt voor alle partners werkt het beste, is haar ervaring. Haar advies voor startende brede scholen: 'Zorg dat je allemaal hetzelfde wilt en kaart je draagvlak goed af. Dan sta je sterker tegenover tegenkrachten: geld, beheer, nieuwbouwplannen en personeelsverloop. En zorg voor bestuurlijke afdichting; weet je gesteund door gemeenteambtenaren. Brede scholen opereren in een weerbarstige praktijk. Het is niet altijd makkelijk voor de mensen die er werken. Maar het geeft wel veel voldoening.'

Bij een Brede School is op z'n minst het onderwijs betrokken. Daarnaast hangt het van de wijk af welke partners meedoen. Vaak zijn dat welzijn, kinderopvang, peuterspeelzaal, buitenschoolse opvang, de gemeente, GGD, schoolmaatschappelijk werk, sportverenigingen, culturele organisaties en de bibliotheek. Ook de thuiszorg, het jongerenwerk, cursussen voor ouders en het buurthuiswerk zijn aanwezig in de brede school. En soms zelfs woningbouwverenigingen, de politie, een ouderenwerker, of een logopedist. De kwaliteit van de samenwerking verschilt ook. Vaak wordt een onderscheid gemaakt in 'back to back'-samenwerking (geen daadwerkelijke samenwerking, maar alleen samenwonen), 'face to face' (beetje meer, men houdt rekening met elkaar), 'hand in hand' (deels gezamenlijk georganiseerd) en 'cheek to cheek' (totale integratie). (Bron: bredeschool.nl)

**‘Een kind heeft
meer nodig dan
alleen onderwijs’**
